

Hänt sen sist 2018

Traditionsenlig höst avslutning

Med en smakfull decemberlunch på Gripsholms värdshus avslutade Senioruniversitetet årets verksamhet den 12 december. Runt 70 personer for i två bussar till Mariefred och Sveriges äldsta värdshus från 1609 för att traditionsenligt delta i avslutningslunchen. Ordföranden Håkan Sjöberg tog tillfället i akt att tacka cirkelledare, föreläsare, Resekompaniet, Studiefremjandet samt den egna styrelsen vilka alla bidragit till ett nytt framgångsrikt verksamhetsår. Han tackade också alla medlemmar, som så flitigt har deltagit i föreningens olika aktiviteter, och önskade samtliga en god jul och ett gott nytt år

ESU Dagfilmstudio - 6 föreställningar under hösten

ESU Dagfilmstudio avslutade höstterminen den 5 december med filmen Känslan av ett slut. I övrigt har vi visat, Huset vid havet, Three Billboards Outside Ebbing Missouri, Queen of Katwe, Korporna samt Kungens val. Snittbetyget för filmerna blev hela 3.9. Ca 280 besökare har vi haft och vi fyller nu 3 salonger på RIO-biografen. Programmet för våren 2019 är klart och i februari startar vi vårterminen. Stort tack till RIO och personalen för fint samarbete.

Medlemsmöte 28 november med Ami Lönnrot "Empati och engagemang"

Till Eskilstuna senioruniversitetets sista medlemsmöte för året var journalisten, författaren och professorn Ami Lönnrot inbjuden. Hon har varit redaktör för boken "Empati och engagemang" som samlar artiklar om och av ca tjugo kvinnliga journalister från 1840 till våra dagar. Ami Lönnrot berättade inspirerat om några av dessa äldre journalister av vilka nästan alla var okända för oss i publiken. Dessa skribenter skrev socialreportage från sin tids fattigsverige. De blev ofta hånade av sina manliga kolleger men deras reportage berörde läsekretsen så att de i många fall skänkte pengar och annat till hjälp åt dem som reportagen handlade om. Boken inleds med en artikel om Wendela Hebbe, Sveriges första kvinnliga journalist, som arbetade på Aftonbladet från 1841. Ami Lönnrot berättade om Wendela och att det finns en förening i Södertälje som heter Wendela Hebbes vänner och där finns också Wendela Hebbes hus som inne håller ett författarmuseum och en restaurang. Där kan man gå på guidad tur och lyssna på föreläsningar Ami hade en del böcker med sig, som berörde hennes föreläsning, till försäljning. I stort sett alla gick åt. Kanske hamnar de i någon av deltagarnas julklappskorg.

Föreläsningsserie "Krishärdar i världen"

11, 25 oktober, 8 samt 22 november

Vår populära föreläsningsserie "Krishärdar i världen" som samlat ett 100-tal deltagare, avslutades 22 november. Som föreläsare vid de fyra tillfällena har Stig Wahlström, Västerås, medverkat. Stig som varit kanslichef vid Försvarshögskolan och lärare vid Militärhögskolan har på ett sakkunnigt och mycket initierat sätt i ord och bild gett såväl bakgrunder som dagsaktuell information om de olika kriser och konflikter som pågår i vår omvärld.

Händelser som tagits upp har bl a varit problemen inom EU och Brexit, valen i Tyskland och situationen i Mellanöstern, Kinas frammarsch i Afrika, utvecklingen i USA under Trumps ledning och närmandet till Nordkorea liksom Rysslands militära upprustning. Föreläsningarna har varit mycket uppskattade och en fortsättning planeras under vårterminen.

Resa 17 november till Västerås Konserthus Kungliga Hovkapellet på egna ben

Konserthuset var målet när 25 medlemmar från Eskilstuna Senioruniversitet tog bussen till Västerås lördag eftermiddag den 17 november. Konserthuset gästades den dagen av Kungliga Hovkapellet, som består av 105 musiker varav de flesta var på plats i Västerås. Orkestern, som har anor från 1500 talet och sedan 1773 är Operans orkester, leddes av chefsdirigent Lionel Bringuier och på programmet stod verk av Wagner, Verdi och Stravinsky. Maria Katzarava, som nu gör Aida på Stockholmsoperan, sjöng två arior ur denna opera. Kanske var det ändå framförandet av Stravinskys Våroffer som gjorde det största och mäktigaste intrycket! Publiken visade sin stora uppskattning genom långa och entusiastiska applåder.

Medlemsmöte 14 november med Björn Norman Sigurd Lewerentz – internationellt firad arkitekt verksam i Eskilstuna

Till föreningsmötet den 14 november 2018 var arkitekt Björn Norman inbjuden att hålla ett föredrag om Sigurd Lewerentz. Sigurd Lewerentz är en av den moderna svenska arkitekturens absoluta förgrundsgestalter. Han var formgivare, uppfinnare och industriman. Lewerentz var en egensinnig natur, som sökte sin egen väg i de arkitektoniska uttrycksmedlen.

Han är känd för att, tillsammans med Gunnar Asplund, ha planerat Skogskyrkogården i Stockholm som numera räknas som världsarv. Han var tongivande för Stockholmsutställningen 1930 och medverkade till att genomföra funktionalismen i Sverige.

Föredragshållaren framhöll vikten av kyrkobyggnaderna i Björkhagen och Klippan. Dessa studeras och beundras än i dag av arkitekter världen över. Under cirka femton år bodde Sigurd Lewerentz i Eskilstuna och drev då företaget IDESTA. Hans sista verk från 1969 är en blomsterkiosk vid Östra begravningsplatsen i Malmö. Den är utförd i en närmast brutal stil i betong, glas och koppar. Sigurd Lewerentz dog 1975 nittio år gammal.

Föreläsningsserien "Min Musik"

2, 16, 30 oktober samt 13 november

Under hösten har serien "Min musik" fortsatt med fyra nya gäster. De närmare 60 deltagarna har fått möjlighet att lyssna på musik som för våra gäster har haft betydelse under deras uppväxt mm. Presentationerna har utgått från personliga upplevelser, medverkan i musikaliska framföranden, möten med musiker mm. De fyra gästerna har varit Inger Lewin som hade satt rubriken "Musik i olika livsperioder" på sin medverkan. Hon presenterade sig som en åldersrik småskolläraryrkesliv och fritid åt musikupplevelser för både stora och små. Hon följdes av den nya organisten i Kloster kyrka Mila Thoors som med sitt ryska påbrå bjöd på inledningsvis rysk musik och sedan musikaliska verk från hennes utveckling till pianist och organist. Ola Sjönnbys rubrik var "Räddad av musik!" som var en berättelse om sin utveckling från "retad trumpet/musiknörd i raggarnästet Torsby" till självutnämnd teaterdirektör i Kulturhus Tandla Skola. Höstens serie avslutades med Marie Selander vars medverkan bjöd på pop/rock, folkmusik, världsmusik och nutida musik. Hennes rubrik var "Från pop och rock till Oum Kalsoum.", vilket beskrev hennes utveckling från pop/rockmusiker i tonåren till hennes möte med bland annat den arabiska musiken. Träffarna har lett till en stunds meditation, igenkänning, stimulans, glädje och förnöjelse, vilket lett fram till önskemål om att serien ska fortsätta till våren.

Medlemsmöte 31 oktober med Martin Schibbye

"Hur stoppar vi jaktsäsongen på författare och journalister"

Om vikten av det fria ordet talade journalisten Martin Schibbye när han gästade Senioruniversitetet vid medlemsmötet den 31 oktober. Under rubriken "Hur stoppar vi jaktsäsongen på författare och journalister?" berättade han bl a om sina egna erfarenheter av att ha suttit fängslad i 438 dagar i ett etiopiskt fängelse – bara för att han gjort sitt journalistiska jobb. Han beskrev bl a hur fängelsetiden påverkat honom både som människa och yrkesperson, vikten av solidaritet med fängslade och förföljda utövare och det löfte han gav sina medfångar när han lämnade Kality-fängelset i Addis Abeba att berätta för omvärlden om de förhållanden som råder.

Även vi som lever i demokratiska länder har ett ansvar att värna om vår yttrande- och pressfrihet. I Sverige saknar 20 procent av kommunerna lokal journalistik vilket kan bli ett problem för demokratin. Som medborgare måste vi fråga oss hur vi kan stötta och vara beredda att betala för en saklig och oberoende journalistik, menade Martin Schibbye.

Närmare 170 personer hade kommit för att lyssna på det djupt personliga och berörande föredraget som avslutades med långa och varma applåder.

Resa 27 oktober till Stockholms Konserthus "Eric Ericson 100 år"

Resan till Stockholm den 27 oktober hade som mål Konserthuset och jubileumskonserterna Eric Ericson 100 år. Det var nästan på dagen 100 år sedan han föddes. För genomförandet svarade Eric Ericsons Kammarkör och Radiokören. Två körer som jubilarerna lett under många år. Den första delen dirigerades av kammarkörens chefsdirigent Fredrik Malmberg medan den andra delen leddes av den slovenska dirigenten Martina Batic, som 2006 mottog Eric Ericson Award. Den imponerande konserten innehöll verk av Ingvar Lidholm, Lisa Streich, Daniel-Lesur, Hugo Alfvén, Sven-Erik Bäck och Max Reger. Det var en intensiv och härlig upplevelse att få ta del av de mycket moderna tongångarna till verk med inslag av nordisk folkton. Ett fullsatt konserthus harrangerade sångarna och deras dirigenter med långdragna applåder som i sin tur ledde till ett par extranummer. Sammantaget uttryckte 30 deltagarna från ESU och SPF Eskilstuna att det varit en toppenresa som inleddes med Smått och Gott i bussen och sedan som höjdpunkt fick lyssna på arvet efter Eric Ericson under drygt två timmar.

Medlemsmöte 17 oktober med Mårten Blomkvist "och nu blir det reklamfilm..."

Mårten Blomkvist och Jan Hulth

Vid medlemsmötet den 17 oktober besökte Mårten Blomkvist, författare, journalist och filmkritiker i DN, oss med programmet, "Nu blir det reklamfilm". Han berättade och visade hur reklamfilmen förändrats under åren 1915 och fram till 1990 i takt med hur samhället i övrigt utvecklats. Senare år är det Roy Andersson som gjort mycket reklamfilm. Publiken, ca 140 personer uppskattade mycket programmet som under 90 minuter gav oss en riktig nostalgitripp. Mötet avslutades med sedvanligt boklotteri och kaffe.

Resa 14 oktober till Stadsteatern Stockholm "Ett Dockhem 2"

27 medlemmar från Eskilstuna Senioruniversitet och 4 medlemmar från SPF Mariefred for till Stockholm och Stadsteatern för att se föreställningen "Ett dockhem 2" av den amerikanske författaren Lucas Hnath. Efter att alla ätit lunch på egen hand bänkade vi oss i teatersalongen. Vi möter Ibsens Nora från "Ett dockhem" när hon, efter 15 år, återvänder hem som berömd författarinna för att äntligen bli ordentligt skild från maken Torvald Helmer. Scenbilden vi hade framför oss var ett kallt rum med vita väggar, två dörrar, tre stolar och en byrå. Där agerade de fyra skådespelarna Helena Bergström, Marie Göransson, Philip Zandén och Matilda Ragnestam i nästan två timmar utan paus. Det var en stark upplevelse med fantastiska skådespelarprestationer. En samling trötta resenärer äntrade bussen för hemfärd genom ett Sörmland i höstskrud i det vackra sommarvädret.

Medlemsmöte 3 oktober med Petra von Heideken Wägerth

"Hälsosamt och självständigt åldrande - en glimt av aktuell forskning"

Petra von Heideken Wågert föreläste vid höstens första föreningsmöte i Senioruniversitetet. Petra är docent i fysioterapi och forskningsledare vid Mälardalens högskola. I sin forskning sysslar hon med frågor om hur vi mår som äldre och hur självständiga våra liv är. För att klara av den ökade andelen äldre människor i vårt land behövs en attitydförändring. Vi får en längre period då vi är gamla och blir i många fall beroende av en kortare men intensiv period av vård i slutet av livet. För att klara av detta kommer vi att få ta en hel del eget ansvar för att orka vara äldre. Aktiva äldre mår bättre. Träning i vardagen är viktig. Att efter avslutad yrkesutövning bli alltför stillasittande är farligt. En veckas sängliggande kan göra att vi förlorar 20 % av vår benstyrka. Den behöver vi för balansen så att vi kan minska antalet fallolyckor.

En lämplig träningstid per vecka är ca 150 minuter. Tiden kan användas till en rask promenad 30 minuter fem dagar i veckan eller löpning 20 – 30 minuter tre gånger i veckan. Någon form av styrketräning görs två gånger per vecka. Det går bra att göra den på gym eller hemma. Den här träningen hjälper oss att bibehålla balans, rörlighet och gångförmåga. Ökad kondition ger lindrigare form av stroke och mindre uttalad demens. Motion är förstahandsvalet när det gäller att klara av depression och ångest.

Läs mera på nätet: www.fyss.se

Köp och läs Hjärnstark av Anders Hansen.

Resa 30 september till Oscarsteatern i Stockholm "Så som i himmelen"

Eskilstuna SeniorUniversitet och SPF Eskilstuna reste tillsammans med Resekompaniet söndagen den 30 september till Oscarsteatern och musikalen Så som i himmelen.

Det var 50 förväntansfulla deltagare som, efter en god lunchbuffé, satte sig ned för att njuta av den storslagna musikalen. En ensemble med många kända och skickliga artister där huvudrollerna spelades av Philip Jalmelid och Tuva Borgedotter Larsson som Daniel och Lena. De starkaste applåderna fick dock Anders Ekborg som spelade prästen Stig samt Kristin Lidström som Gabriella när hon framförde Gabriellas sång. Det var en underbar föreställning och många tyckte den blev en starkare upplevelse än filmen.

Resor till Litauen med ciceron Stig Wahlström 11 - 14 september samt 25 - 28 september

Två grupper om tillsammans knappt 60 deltagare har besökt Vilnius i Litauen under fyra dagar i september. Tidig avresa från Eskilstuna gjorde det möjligt att redan första dagen hinna med att se Vilnius översiktligt med buss samt göra en stadsvandring i de gamla delarna av staden.

Dagen avslutades med en gemensam välkomstmiddag i TV-tornet med den snurrande restaurangen som gav oss en fantastisk utsikt över Vilnius i kvällsljus. Reseledare för båda grupperna var Stig Wahlström (känd från serien Krishärdar i världen) med ett gediget kunnande om Litauen som tillsammans med lokal guide gjorde att dagarna fylldes av innehåll rörande Litauen och inte minst Vilnius. Ett besök på det storslagna Trakaislottet med stora skatter av konst och möbler inledde den andra dagen.

Efter detta besök i konstnärstaden Uzupis i utkanten av Vilnius. Under resan gavs utrymme för egen tid och detta tillsammans med stadsvandringar gjorde att deltagarna vandrade fem till tio kilometer per dag.

Tredje dagen ägnades åt Litauens näst största stad, Kaunas, med guidad stadsvandring och lunch på egen hand. Eftermiddagen egen tid i Vilnius. Före kvällens avskedsmiddag blev det en uppskattad ölprovning innan kvällens restaurang besöktes med god och riklig mat samt umgänge.

Avslutningsdagen började med ett besök i det sk KGB-museet. Känslomässigt ett besök som gjorde ett starkt intryck och många funderingar över hur människor blev behandlade under rysstiden (fram till 1969).

Avslutningsvis lunch och egna besök i saluhall, marknad, affärer, bärnstensmuseet med mera. Hemresa sen eftermiddag och vid hemkomsten till Eskilstuna var det glada och nöjda deltagare som tog farväl av varandra och tackade för en givande resa.

Filmstudio hösten 2018

Eskilstuna Senioruniversitets, ESU Dagfilmstudio startade höstterminen den 26 september. På grund av stor efterfrågan på biljetter har vi i höst 3 salonger på RIO-biografen. Över 280 medlemmar till höstens föreställningar. Premiärfilmen var Huset vid havet och, följande filmer visas under hösten, Three Billboards Outside Ebbing Missouri, Queen of Katwe, Korparna, Kungens val och sista filmen Känslan av ett slut. Verksamheten bedrivs i samarbete med SFF, Sveriges Förenade Filmstudios.

Medlemsmöte 19 september - Upptakt medverkan av Glatt och Blandat

Med musik av välspelande ensemblen Glatt och Blandat från Eskilstuna och Strängnäs inledde SeniorUniversitetet höstterminens verksamhet. Ett 80-tal medlemmar hade kommit till Royal för att lyssna på den musikaliska underhållningen, framförd av fyra violinister, en dragspelare och en bas under ledning av kapellmästaren Lennart Mild. Därefter informerade ordföranden Håkan Sjöberg om höstens omfattande utbud i vilket såväl föreläsningsserier, medlemsmöten, dagfilmstudio, studiecirklar som resor ingår. Den populära filmstudio, som startar 26 september, är fulltecknad liksom föreläsningsserien Krishärddar i världen med start 11 oktober. Även höstens fem medlemsmöten med intressanta föreläsare har väckt stort intresse bland föreningens drygt 700 medlemmar. Höstupptakten avslutades med sedvanligt boklotteri och trevlig samvaro runt kaffeborden.

Resa 4 september till Eskilstuna Kombiterminal och Eskilstuna Logistikpark

Eskilstuna Senioruniversitet har gjort en mycket intressant resa till Eskilstunas olika logistikcentra. 37 medlemmar blev grundligt informerade av den kunniga guiden Mikael Jonsson från kommunföretaget Eskilstuna Logistik AB.

Resan gick först till Kombiterminalen i Folkesta. Den stod klar 2014 efter att HM:s lager hade etablerat sig stan och då krävt just en Kombiterminal. Terminalen ligger strategiskt placerad med både järnvägs- och motorvägsanslutning till flera städer och hamnar i både Sverige och utomlands. Åtta personer jobbar sex dagar i veckan med att, med hjälp av jättelika lastmaskiner, lasta på och av containrar och trailers, på tågen som kan köra in och ut på spåren från två håll. De behöver alltså inte använda växellok. På området finns också reparationsverkstad för trailers och containerladdare som gör att varje container kan fyllas med upp till 25% mer gods.

Resan gick vidare till Kjulas logistikpark med stopp för kaffe med dopp vid det stora färgglada bältdjuret som kan beskådas av alla som passerar Kjulaavfarten på E20. Logistikparken är ett 4 miljoner kvadratmeter stort område mellan E20 och Svealandsbanan, som förbinder de tre transportsystemen järnväg, väg och flyg. Redan för tio år sedan köpte Kommunföretag upp mark och Kommunfastigheter började upprätta detaljplan och vägplan. Nu finns här det mycket

hemliga webbserviceföretaget Amazon med sin jättelika stängselomgärdade byggnad, e-handelsföretagen Sportamore och Kitchentime m.fl. Rockwool stenullstillverkning, DHL och Arver lastbilar håller på att etablera sig. Inom området finns 4km järnväg och många nyanlagda vägar. Allt är förberett med el, vatten och fibrer för nya etableringar. Här finns också en mindre fjärrvärmeanläggning och flera restauranger är intresserade av att förlägga sin verksamhet hit. Energi och miljöns rundtimmerterminal ligger inom området. Här förvandlas stora mängder timmer till flis att användas i Eskilstunas kraftvärmeverk.

På återvägen besöktes den allra första början till en logistikpark då HM:s och Lidl's lager kom till Svista. Där finns nu HM, Arken Zoo, Meka och Teknikmagasinet.

Mycket nöjda resenärer tackade vår utmärkta guide med en kraftig applåd.

Resa 25 augusti till Opera på Skäret Giuseppe Verdis opera "Don Carlo"

Eskilstuna SeniorUniversitet tillsammans med SPF Eskilstuna reste till Kopparberg och Opera på Skäret vid sjön Ljusnaren den 25 augusti för att se och höra föreställningen av Verdis Don Carlo. Opera på Skärets stora operahus är ett före detta virkesmagasin på ett sedan länge nedlagt sågverk. Övriga lokaler på det gamla sågverksområdet inrymmer Kammarscenen, Lilla scenen, kafé, konstgalleri och kontorslokaler. Planer finns på en framtida restaurang och hotellverksamhet. Utöver storskaliga operaföreställningar anordnas kammarkonserter och operapub.

Den kritikerrosade föreställningen med sångartister av rang var fyra timmar lång (inkl. två pauser). Handlingen utspelar sig i Spanien år 1560 och är en kamp mellan kung Filip II och hans son don Carlos, som är kär i sin före detta fästas hustru som på grund av stormaktspolitik blev hans fars hustru. Detta ackompanjeras av intriger, svartsjuka, revolt mm. Allt ett innehåll som gör en operaföreställning till en upplevelse av stora mått och som sedan förstärktes av Verdis musik. Innan föreställningen intogs Smått och Gott (från Linda) i bussen som uppskattades. Mycket nöjda deltagare (34) återvände under kvällen till Eskilstuna.

2 Sommarresor - Öland och Värmland

Medlemmar från ESU har deltagit i två flerdagresor under sommaren. Öland tre dagar i månadskiftet maj/juni med besök på Solliden, Capellagården, Ottenby och Långe Jan. Ett besök på Öland kan inte göras utan ett besök vid Eketorps borg varefter besöket avslutades med besök på Alvaret och Paradisverkstaden (keramiskt centrum) med utsikt över strandängarna och Kalmarsund.

Den andra resan (25 - 26 juli) gick till Värmland med besök på Västanå Teater och Gammelvala marknad. I berättarladan i Sunne var det tredje delen av Löwensköldska ringen av Selma Lagerlöf. I föreställningen Anna Svärd tar författaren en gruvlig hämnd på patriarkatet och de enödgas maktutövande, och det med skrattet och humorn som vapen. Dag två beökte Gammelvala - den gamla världens vecka. På marknaden får vi moderna människor njuta av ljuven och dofterna från naturhushållningens tid i Brunskog.

Stort tack till Resekompaniet och då inte minst till Linda som varit reseledare vid båda resorna.

Resa 28 juni till Trosa och Tullgarns slott

En härlig sommardag den 28 juni reste 30 deltagare till Trosa och Tullgarns slott med Resekompaniet. Första stoppet var vid Garvaregården, en av de många hantverksgårdar från 1700 talet, vid den gamla huvudgatan i Trosa. Efter en utsökt lunch på Bomans hotell gick färden vidare till Gustav V:s och Victorias sommarslott. Vi fick där en sådan intressant guidning att vi vid den avslutande kaffestunden, i bersån vid slottscaféet, kändes det som vi ännu befann oss i 1800 talets lugna miljö.

Våravslutning 16 maj – Resa "Ut i det blå"

Som avslutning på vårterminen har Senioruniversitetet gjort sin sedvanliga resa "Ut i det blå" som den här gången gick till Reijmyre och Häfla bruk. Ett första stopp gjordes vid Djulö i Katrineholm där de 80-talet deltagarna serverades busskaffe och smörgås.

Därefter gick färden till Reijmyre glasbruk, ett av Sveriges äldsta med en 200-årig historia, där glasblåsningens konst närmare studerades, shopping hanns med och lunch serverades på det anrika gästgiveriet.

Nästa mål var Häfla Hammarsmedja, ett unikt industriarv, där hammarsmedjan från 1682 visades vid en guddad tur liksom dåtidens bostäder för smederna och deras stora familjer. När verksamheten upphörde 1924 låstes smedjan och arbetarna gick hem och lämnade allt vilket nu finns kvar till beskådande.

Foto: Hans Mossberg, Jan Hulth och Håkan Sjöberg

Eskilstuna Dagfilmstudio våren 2018 - Sex föreställningar

Eskilstuna Senioruniversitetets, ESU Dagfilmstudio startade vårterminen den 7 februari. Vi kan återigen glädjas åt att vi fyller två salonger på RIO biografen. Premiärfilmen var Den röda filmen, följande filmer visades därefter under våren, Dröm vidare, The Nile Hilton incident, Vad döljer Du för mig, Florence Foster Jenkins och sista filmen är Frantz. Nu är arbetet igång med att välja sex kvalitetsfilmer till höstterminen 2018. Verksamheten bedrivs i samarbete med SFF, Sveriges Förenade Filmstudios. Stort tack till Rios personal för fint samarbete under våren.

Resa 3 maj till Hälleskogsbrännan

"Elden och Skogen"

Årets naturresa "Elden & Skogen" gick till Västmanland och det stora området (14 000 hektar) som sommaren 2014 eldhärjades. Färden gick först till Ramnäs Hotell där ett besökscenter öppnats med information om brandförloppet, konsekvenser av branden och hur den bekämpades. Efter kaffe blev det sedan en resa ut i Hälleskogsbrännan, där brandområdet kunde beses och vad som efter snart fyra år skett genom att naturen är på väg tillbaka. Ett par stopp gjordes som gav möjlighet till kortare vandringar för att närmare se vad som hänt. Ett nyuppfört utkikstorn gjorde att vi såg mer av hur vidsträckt område som drabbats av branden. Som guide under rundturen hade vi Tom Sävström från Naturskyddsföreningen i Surahammar. Med hans kunskaper om inte bara branden utan om djurliv och växter blev det ett par givande timmar. Innan hemresa intogs en mycket god lunch på Ramnäs hotell. Mycket nöjda deltagare (55) gladdes åt att vädret varit gynnsamt och att det förväntade regnet inte kom förrän bussen vände hem mot Eskilstuna.

Medlemsmöte 25 april med Alexander Nyman "På uppdrag för Läkare Utan Gränser"

Programvärden Birgitta Johansson och Alexander Nyman

Eskilstuna senioruniversitet har haft sitt sista medlemsmöte för våren med ca 140 deltagare. Alexander Nyman, till vardags läkare på kirurgkliniken på Mälarsjukhuset, åker även ut i världen och jobbar för "Läkare utan gränser". Det var om sin verksamhet där han berättade för oss. Först fick vi allmän information om organisationen som startades 1971 av franska läkare. Det är en medicinsk humanitär organisation som räddar liv och lindrar nöd där de behövs mest. De bistår människor som drabbats av kriser, krig och naturkatastrofer oavsett åsikt, religion eller etnisk tillhörighet.

Det är en enorm organisation med 32000 lokalt anställd personal och 3200 fältarbetare varav 139 från Sverige. 52 procent är medicinsk personal, 48 procent är icke medicinsk personal. Man ger humanitär hjälp i mellan 60 och 70 länder i världen. 1999 fick organisationen Nobels fredspris.

Sedan berättade Alexander om sitt senaste uppdrag i Sydsudan, ett land som är lite större än Sverige och med ca 12 miljoner invånare. Det mycket primitiva sjukhuset med 40 platser låg i Old Fangac omgivet av sumpmarker. Där fanns inga vägar. Enda sättet att ta sig dit var med båt eller att gå, ofta genom vatten ända upp till armhålorna. Där fanns en stor personal, inte bara medicinsk utan allt från administratörer, projektledare, ekonomer, tekniker till städare, kockar och vakter. Man behandlade t. ex. malaria, ormbett, brännskador, förlossningar, vaccinationer, skottskador osv. Personalen kom från många olika länder, en stor del var från lokalbefolkningen.

Efter att ha lyssnat på en mycket intressant föreläsning med bilder och filmer måste man vara tacksam för den förnämliga sjukvård vi ändå har i Sverige

Medlemsmöte 11 april med Maja Hagerman "Rasbiolog Herman Lundborgs gåta"

Om rasbiologen, professorn och läkaren Herman Lundborg berättade författaren och vetenskapsjournalisten Maja Hagerman vid medlemsmötet den 11 april. Maja, som skrivit boken "Käraste Herman", gav på ett medryckande och mycket personligt sätt ett porträtt av mannen som startade världens första statliga rasbiologiska institut 1922. Hon berättade bl a om hans forskarvänner och rase experter i Nazityskland, om personer han mötte vid sina undersökningar, inte minst de kvinnor som skakade om hans tillvaro i grunden. Genom att läsa massor av brev till Lundborg har Maria Hagerman följt honom från hans första resor till Lappmarken 1913 i hans ambition att "rädda det svenska folket" genom att mäta, fotografera, samla och jämföra människors utseenden och klassificera dem i en högre och lägre ras. En av dem var Maria, en kvinna från Lappland av "fel typ" som han blev kär i och som födde hans barn. De drygt 130 deltagarna fick ta del av en stark berättelse om en fanatisk man vars metoder för rasundersökning även kom att användas inom SS.

Resa 6 april till Kungliga Operan Giuseppe Verdis Aida

I samverkan med SPF Eskilstuna reste 34 deltagare till Stockholm och Kungliga Operan den 6 april för att se och uppleva den kritikerrosade föreställningen av Giuseppe Verdis opera Aida. Före föreställningen intogs "smått och gott" i bussen som gav uppdrag till reseledarna att framföra ett stort tack till Linda vid Resekompaniet.

Inför en fullsatt salong fick vi sedan uppleva att när världen står i lågor behövs kärleken som mest. I ett samhälle som håller på att falla samman hittar vi den unga Aida, mitt i korselden mellan två stridande parter. Mot allt förnuft förälskar hon sig i Ramadés, som samtidigt uppvaktas av Amneris och som kan erbjuda en plats med makt och inflytande. Ramadés och Aidas kärlekssaga leder ovillkorligen mot döden. Med solister som Katarina Dalayman och Christina Nilsson (det unga nya stjärnskottet) samt Ivan Defabiani fick vi uppleva en magnifik föreställning under drygt tre timmar. I sammanhanget går det inte att förbigå Hovkapellet och Kungliga Operans kör som var fantastiska. Lyriska och helnöjda deltagare uttryckte sin tillfredsställelse att de deltagit i denna resa.

Föreläsningsserie "Krishärdar i världen"

15/2, 1/3, 15/3 och 29/3

För sjätte terminen i rad har vår populära föreläsningsserie "Krishärdar i världen" genomförts. 100 medlemmar har vid fyra olika tillfällen deltagit och fått lyssna till initierad och sakkunnig information av vår efterfrågade föreläsare Stig Wahlström, Västerås. Han har i ord och bild förmedlat såväl bakgrunder som dagsaktuell information om olika händelser i vår omvärld vilka påverkar det världspolitiska läget. Så har bl a Brexit och situationen inom EU och USA belysts liksom Kinas allt kraftfullare frammarsch på olika områden, situationen runt Nordpolen och på Grönland, utvecklingen på den koreanska halvön samt Rysslands allt aggressivare framtoning. Även läget i Mellanöstern och på Arabiska halvön har avhandlats. En ny serie föreläsningar på samma tema återkommer i höst.

Föreläsningsserie "Min Musik"

20/2, 6/3, 20/3 samt 3/4

Vid fyra tillfällen under våren har drygt 50 deltagare samlats för att lyssna på musik i serien "Min Musik". Till arrangemanget har fyra gäster bjudits in för att var och en på sitt sätt presentera musik som haft betydelse, satt särskilda spår i livet samt även personliga upplevelser av att ha medverkat i framförande av något verk. Gäster har varit Bosse Lundkvist, (kulturutvecklare), vars framförande hade rubriken "Vilken plats har musiken i mitt liv". Den andra gästen var Ulf Selander, (musiklärare, körledare och rektor), som hade satt som rubrik "A sentimental journey?" för sin medverkan. Ing-Marie Janzon (sångerska, sångpedagog, körledare och författare) spelade och berättade om "Musiken – mitt livselexir" som varit ledstjärna för valet av musik. Den sista gästen var kulturjournalisten Eva Axelsson som i nästan kronologisk ordning från sitt liv spelade "Musik som får mig att lyssna". Träffarna har lett till en stunds meditation, igenkänning, stimulans, glädje och förnöjelse, vilket lett fram till önskemål om att serien ska fortsätta till hösten.

Föreläsningsserie "Konst"

13/2, 27/2, 13/3 och 27/3

Hans Lunde'n avslutade 27 mars vårens föreläsningsserie i konst. Dagens tema var Matisse och Picasso. Som avslutning sjöng han en egen text till Tango i Nizza av Evert Taube. Visan var en duett mellan Pablo Picasso och Henri Matisse som träffats på Gertrude Steins salong i Paris och nu på nytt såg varandra i Nizza. Hela föreläsningsserien var mycket uppskattad och Hans Lunde'n fick stående ovationer.

Medlemmöte 22 mars med Johanna Broman Åkeson "Hasse och Tage - humoristiska humanister"

Programvärden Anita Lassesson och Johanna Broman Åkesson

Om de två "humoristiska humanisterna" Hasse & Tage berättade fil dr Johanna Broman Åkesson på ett proffsigt och inspirerande sätt i ord, bild och ljud vid medlemmötet den 22 mars. De båda humoristerna hade redan under sina universitetsår i Lund respektive Uppsala ägnat sig åt studentikosa spex innan de möttes på radion på 1950-talet. Den bekantskapen kom att leda till en framgångsrik epok i svensk nöjeshistoria med stora publikframgångar. I sina revyer och filmer har de två speglat och kommenterat samtidens stora samhällsförändringar på ett spexartat och skarpt satiriskt sätt men alltid med humanismen i centrum. Genom Johanna Broman Åkesson, som specialiserat sig på den svenska estradvisan och annan nöjeshistoria, fick de närmare 160 deltagarna uppleva en minnesvärd och nostalgisk eftermiddag tillsammans med de båda universalgenierna Hasse Alfredson och Tage Danielsson.

Resa 17 mars till Stadsteatern i Stockholm "Våra drömmars stad"

Fredagen den 17 mars avgick Senior Universitets bussresan till "Våra drömmars stad" på Stadsteatern i Stockholm. Drygt 30 personer anträdde bussen för färden till Per Anders Fogelströms romaner som satts upp på Stadsteatern. Med vår eminente chaufför som tog oss fram på smala gator i centrum av Stockholm som just nu har mycket avstängda gator på gatorna ombyggnationer. Väl framme vid teatern bjöds vi på en alldeles utmärkt lunch på Teaterbaren i Kulturhuset. Föreställning som är 3 timmar lång började 13.00 och vid året 1860. Där fick vi följa Henning, Tummen och Lotten m.fl fram till nutiden. En föreställning som griper tag och värmer. Det är ingen nackdel att läsa om böckerna före föreställningen. Det var mycket nöjda resenärer som klev av bussen vid 18-tiden hemma i vår Sméstad. Ett stort tack till vår chaufför.

Medlemsmöte 14 mars med Marie Nyrreröd "Ingmar Bergman bakom kulisserna"

Med anledning av att det i år är 100 år sedan Ingemar Bergman föddes, var Marie Nyrreröd inbjuden till Senioruniversitetets medlemsmöte den 14:e mars. Marie är journalist, författare, filmare och tv-producent. Hon är 2018 ansvarig för Bergmanåret på SVT.

Marie fick ett alldeles särskilt förhållande till Ingemar Bergman. I samband med att Bergman lämnade Stockholm för att permanent bosätta sig på Fårö gjorde hon tre filmer: Bergman och filmen, Bergman och teatern samt Bergman och Fårö. Senare, från 2003 och fram till Bergmans död, var hon den enda journalist som tilläts komma till Fårö och intervju regissören. Marie hade dessutom flera långa telefonsamtal varje vecka med Bergman. Samtalen på Fårö resulterade bl.a. i ett antal kortfilmer som kan ha titlar som Bergman och telefonen, Bergman och magen, Bergman och Dämonerna. Många Bergmanfilmer och inspelade intervjuer av Marie Nyrreröd kan ses på SVT Play eller Öppet arkiv.

Medlemsmöte 28 februari En film om Nyfors, mellan gammalt och nytt

Eskilstuna Senioruniversitet. Plötsligt händer det som inte får hända! Dagens program med Märten Blomkvist, "Och nu blir det reklam" såg vi fram emot. På morgonen fick vi besked att Märten inte kunde komma. Vad gör man? En film om Nyfors, mellan gammalt & nytt. Filmen följer utvecklingen på 50 – 60 talet i Nyfors när man byggde nytt. Rivning av det gamla och uppbyggnad med nya moderna bostäder. Bebyggelsen var från 1800-talet då många flyttade in till staden för att arbeta på industrierna. Filmen speglar en period som många av oss upplevt. Dessutom ligger vårt Kulturhus Royal mitt i centrum av kvarteren. Drygt 100 besökare uppskattade dock vår "räddningsplanka". Vi hoppas att till hösten kunna komma tillbaka med Märten Blomkvist program och reklamfilmens historia.

Medlemsmöte 14 februari

Kvinnojouren Moa – Våld i nära relationer

Till årets första medlemsmöte 14 februari hade Catarina Andersson från kvinnojouren MOA bjudits in. Hon berättade om den verksamhet som jouren bedriver för att stödja våldsutsatta kvinnor och barn. I fjol tog man emot 40 kvinnor och 40 barn, som sammantaget bodde på jouren i 1.900 nätter. Vad jouren kan erbjuda är lugn, ro och stödsamtal där även barnen ges möjlighet att berätta. Cirka 90 procent av de våldsutsatta kvinnorna kommer via socialtjänsten till MOA respektive tjejjouren Meja, som startade 2006. Målgruppen är ungdomar i åldern 13 - 19 år som här kan få svar på sina frågor och funderingar. - Fler kvinnor dör av våld än i cancer, konstaterade Catarina och berättade att Moa får ett nytt hus i år och att personalstyrkan på tre personer förstärks med en verksamhetsledare. De 90-talet medlemmar som kommit till mötet fick även veta att våldet kryper allt längre ned i åldrarna och att mer kunskap behövs för att komma till rätta med problematiken.

ESU Dagfilmstudio - Vårterminen

ESU Dagfilmstudio startade vårterminen den 7 febr. Vi kan återigen glädas att vi fyller 2 salonger på RIO biografen. Premiärfilmen var Den röda filmen, följande filmer visas under våren, Dröm vidare, The Nile Hilton incident, Vad döljer Du för mig, Florence Foster Jenkins och sista filmen är Frantz. Nu är arbetet igång med att välja 6 kvalitetsfilmer till höstterminen 2018. Verksamheten bedrivs i samarbete med SFF, Sveriges Förenade Filmstudios. Efterfrågan på biljetter har varit mycket stor och försöket med att korta ner anmälningstiden samt att dela ut biljetter före premiären har slagit väl ut.

Årsmöte 31 januari på Munktellmuséet

Årsmötet, som hölls i MunktellMuséet den 31 januari, hade lockat uppemot 70 medlemmar och inleddes med musikalisk underhållning av de proffsiga ungdomarna i "Arts & Performance" från sista årskursen på S:t Eskil. Efter det uppskattade framträdandet vidtog årsmötesförhandlingar som snabbt klubbades igenom av mötesordföranden Bertil Larsson. Till styrelse omvaldes Håkan Sjöberg som ordförande på ett år, samt omvaldes Anita Lassesson, kassör, Hans Mossberg ledamot och Anita Norberg, cirkelansvarig, samtliga på två år. Kvarstår i styrelsen gör Jan E Hulth, filmansvarig, Birgitta Johansson, ledamot, och Birgitta Widholm, sekreterare. Till revisorer utsåg Sven Carlsson och Jan Edenmo, båda omval. Föreningens ekonomi är god och årsavgiften fastställdes till oförändrade 150 kr. Antalet medlemmar, som vid årsskiftet uppgick till 748, fortsätter att öka. Hittills under 2018 har 30 nya medlemmar tillkommit. Efter en god hummersoppa presenterade Håkan Sjöberg vårens program som bl a innehåller sex kvalitetsfilmer på dagtid, tio studiecirkel, tre föreläsningsserier och medlemsmöten med intressanta föredragshållare.

Resa 20 januari till Kungliga Operan Nypremiär av Puccinis "Tosca"

Resan denna dag gick till Stockholm och Kungliga Operan där operan Tosca av Giacomo Puccini hade nypremiär. En fullsatt salong och stora förväntningar från Eskilstuna gruppen, som bestod av 28 deltagare samt 21 deltagare från SPF Eskilstuna. Passion, förräderi, och ond bråd död präglar en av operareportoarens mest klassiska verk. Med musik som är lika dramatisk som skimrande vacker skildras sångerskan Tosca och hennes älskare Cavaradossis tragiska öden. Under ett koncentrerat dygn fick vi följa deras ofrånkomliga resa mot katastrofen orkestrerad av den kallsinnige polischefen Scarpia. Skickliga solister och en kör och orkester på spelhumör ledda av Daniele Callegari gjorde att det blev en härlig operaupplevelse. Med ihållande applåder från en begeistrad publik visade publiken sin stora uppskattning. Före föreställningen intogs "smått och gott" i bussen. Detta uppskattades mycket och ett flertal ville få framfört till Linda vid Resekompaniet hur gott det smakat.

Resa 5 januari till Trettondagskonsert i Louis DeGeerhallen i Norrköping

På trettondagsaftonen for 29 medlemmar i Eskilstuna Senioruniversitet till Louis De Geerhallen i Norrköping för att avnjuta en trettondagskonsert. När vi kom dit bjöds vi på ett glas bubbel och en läcker måltid. Sedan blev det mera bubbel och mingelmusik före konserten. Det blev en fantastisk upplevelse med Norrköpings symfoniorkester under en mycket skicklig och skojfrisk dirigent, Christian Kluxen från Danmark. Vi fick lyssna till både kända och lite mindre kända stycken av operamusik och Wienermusik: Rossini, Puccini, Dvorák, far och söner Strauss och några fler. Medverkade gjorde också hovsångare Karl-Magnus Fredriksson och otroligt skickliga coloratursopranen Kerstin Avemo. Konserten avslutades med flera extranummer och, på välkänt nyårskonsertmaner, med Radetzky marsch givetvis med publikklapp. Orkester och solister avtackades med stående ovationer och sedan åntrade vi bussen mot Eskilstuna, mycket glada och nöjda med vår trettondagsafton.

Studiecirklar under 2018

Följande studiecirklar har genomförts:

- Geologi
- Italienska
- Ditt latin
- Släktforskning
- Samtal om litteratur
- Vinets kultur och historia
- Jazz
- Mozart